

Af: Louise Hørslev, sekretariatschef, **Anne Møller,** bestyrelsesmedlem, **Anders Beich,** formand, og **Bolette Friderichsen,** næstformand - lh@dsam.dk

DSAM's corona-taskforce – et år senere …

"Vi glemmer aldrig marts og april 2020". Det var overskriften på den beretning, vi som DSAM's corona-taskforce valgte til artiklen i Practicus nr. 250 fra maj 2020. Det er lang tid siden, og vi havde ikke (nok både naivt og håbefuldt) forestillet os, at epidemien skulle udvikle sig yderligere og kompliceres af nærmest ukontrollerbare mutationer. Vi havde godt nok ikke tænkt, at vi kunne læne os tilbage, da det så lysere ud hen over sommeren, men at vi nu står i en måske endnu mere kritisk situation og i et kapløb med tiden for at få vaccineret befolkningen, inden nye mutationer får fat, det var svært at forestille sig. Vi vil i denne artikel redegøre for, hvad der er sket siden foråret i vores lille taskforce, hvad vi aktuelt arbejder med, og hvordan vi organiserer arbejdet.

Bedre organisering

Helt lavpraktisk mødes vi med lavere frekvens end i foråret 2020, hvor vi havde møder på skærmen to til tre gange pr. dag alle ugens dage. Nu ses vi på skærm ca. to gange om ugen, suppleret med en lukket Facebook-

Anne Møller giver et af sine mange TV-interviews på behørig afstand. Foto: Sine Barrett-Madsen.

gruppe, hvor vi drøfter dilemmaer og breaking news. Dels har vi opbygget noget erfaring i at håndtere krisen sammen, dels har vi behov for at prioritere andre sager og at koble lidt fra. Vi har optimeret vores digitale forbindelse, så der er færre tekniske problemer, ligesom dagsordenen og overblikket over de mange sager og høringer, vi skal tage stilling til, er blevet forbedret.

Værdifulde medspillere

Det måske bedste kort på hånden: Vi har fået PLO med ombord i vores taskforce. Det er stadig DSAM's coronataskforce, men nu med fast deltagelse af PLO's næstformand, Mireille Lacroix. Det optimerer koordineringen af PLO's og DSAM's coronaarbejde, når vi kan supplere hinandens viden og observationer.

Vi har også benyttet os af viden og hjælp fra andre gode kræfter. Det er svært at nævne nogen uden at glemme andre, men vi vover pelsen og fremhæver Thomas Birk Kristiansen, der er praktiserende læge og lægefaglig specialkonsulent i DSAM, og som har ydet et værdifuldt bidrag til udarbejdelse af FAQta-ark om vaccinerne.

Også Eskild Johansen skal fremhæves. Han er FYAM'er og uddannelseslæge hos Bolette Friderichsen og har haft en særlig rolle, i første omgang med at overvåge og sammenskrive litteraturen om symptomer på COVID-19 og senere i arbejdet med COVID-senfølger og med at læse litteratur igennem og give referater.

Gennem samarbejdet i det faglige udvalg i SST har vi fået god konneks til flere af de øvrige eksperter på området, og vi har haft gavn af deres respons på vores udgivelser og senest i et debatindlæg sammen med professor i mikrobiologi Hans Jørn Kolmos.

Endelig har vi haft temamøder med eksempelvis Sundhedsstyrelsen og et øget samarbejde med Lægemiddelstyrelsen i forbindelse med vaccinearbejdet, som har bidraget til relationsopbygning (det er altså ikke det samme på skærm) og hurtig afklaring af presserende spørgsmål – begge veje. Og sidst, men ikke mindst, har det øvrige sekretariat været klar/parat/på plads og har taget fra, når der har været behov for det – næsten uanset hvilken tid på døgnet det har været krævet.

DSAM's corona-taskforce sorterer jævnligt i de enorme mængder af information, der findes om COVID-19. På dsam.dk/corona har de samlet alt det, de finder relevant for læger i almen praksis.

Bredere forståelse af epidemien

Flere af os har haft COVID-19 tæt på og derfor på egen krop afprøvet restriktioner og anbefalinger. Det har været givende i forhold til at kunne rådgive myndigheder og få hold på udfordringerne ved det nuværende system. Det er også en fordel, at taskforcens læger repræsenterer fire forskellige regioner (Bolette: Nordjylland, Mireille: Syddanmark, Anne: Sjælland og Anders: Hovedstaden). Det har gjort det meget tydeligt, hvor store regionale forskelle der har været – både i smitte og håndtering af den. På den måde har vi fået en meget bredere forståelse af epidemien og dens udfordringer.

Samarbejdet går begge veje

Løbende har vi taget stilling til og kommenteret på retningslinjer, opdatering af retningslinjer og faglige spørgsmål, der har været i høring. Blitzhøring eller lynhøringer – for ofte skal der svares inden for få timer eller dage – har vi beredvilligt stillet op til flere gange om ugen, og spændte var vi, da vi kort før jul stod for at skulle udsende det første FAQta-ark om vaccination mod coronavirus til blitzhøring den anden vej, nemlig til myndighederne. Ville de kunne svare og prioritere at svare lige så hurtigt, som de beder os om? Det kunne de, og det gjorde de. Samarbejdet er dermed vokset og er med til, at FAQta-arket kom afsted til jer så hurtigt, som det var muligt – eller rettidigt, om man vil. Og det er noget af det, vi løbende diskuterer: Hvornår og hvad skal vi kommunikere til jer medlemmer? Hvad har I brug for? Og har vi nok viden til at formidle det, vi ved – eller ikke ved? Her er vi blevet hjulpet på vej af den feedback, der er kommet i de lukkede Facebook-grupper og de henvendelser, vi har fået fra jer på mail. Tak for det.

Vaccination i det fri, sådan kan det også gøres. Privatfoto.

Taskforce i pressen

Før sommerferien var der stor efterspørgsel efter DSAM's lægefaglige eksperter, og vi har prioriteret højt at stille os til rådighed for pressen og dermed befolkningen. Vi vurderede, at det ville være givtigt at opruste på denne front, selvom vi på daværende tidspunkt ikke vidste, hvor stort et pres der ville komme efter sommerferien. Vi fik derfor i samarbejde med DSAM's presseansvarlige stablet et mediehåndteringskursus på benene for Bolette og Anne. Det viste sig at være den rigtige beslutning, da der siden har været stor efterspørgsel efter dem begge. Det er en efterspørgsel, man gør sig fortjent til, fordi man er dygtig til at formidle på en saglig og konstruktiv facon i øjenhøjde med borgerne i landet. Utallige gange har vores tre læger fra taskforce gennem pandemien formidlet viden om coronavirus i landsdækkende medier.

Vi har løbende forholdt os og givet indspark til de retningslinjer, der er kommet fra Sundhedsstyrelsen og opdateret vores site www.dsam.dk/corona med aktuel information, hvor målet hele tiden er at sortere i de enorme mængder af information og samle det, der er relevant for læger i almen praksis.

Og vi har udarbejdet vores egne notater, hvor vi har vurderet, at det vil være til nytte. Det er eksempelvis notater om LFU i almen praksis under pandemien, hvordan man bedst organiserer sig under hensyntagen til smitterisiko, statusartikel om værnemidler, hvordan man mindsker risikoen for at blive nær kontakt i praksis og håndtering af COVID-19 på plejehjem. //

PERSONLIGE BERETNINGER

Louise:
Hvor man vander, gror det

Jeg har løbende tænkt over min rolle i coronataskforcen. Hvis jeg skal beskrive den kort, må det være at facilitere. At lave mødeplaner, at indkalde til og styre møder, at skabe overblik ved at lave dagsordener og på bedste vis forsøge at give plads til faglig snak og have øje for, hvad vi skal nå på det pågældende møde. Det er en balance, som jeg hele tiden forsøger at blive bedre til. Hvornår kan vi gå videre til næste sag? Hvornår er der behov for mere faglig snak og eftertænksomhed? Hvornår kan jeg selv tage noget "herfra"? Derudover er jeg bindeled til sekretariatet - at sikre, at sekretariatet har relevant viden, og at sekretariatet er klar til at tage fra, når arbejdet i taskforcen kræver det. Et ordsprog, jeg har tænkt meget på, er, at dér, hvor man vander, gror det. Vi har brugt mange ressourcer og meget tid på epidemihåndtering. Og det har lønnet sig og været godt givet ud. Det kan vi se ved, at vi har fået indflydelse. Vi er blevet inviteret med helt derind, hvor politik og retningslinjer formes og formuleres, og vi har oplevet tilfredse medlemmer. Samtidig har vi vist, at vi kan andet end at håndtere drift, årshjul og sådan-plejer-vi-at-gøre. Det er godt, tror jeg – og det med at være agile og omstillingsparate får vi også brug for i fremtiden.

Anne: Man kender ikke morgendagen…

Denne epidemi viser virkelig, at man ikke kender morgendagen, før solen går ned. For mig personligt har det været en speciel oplevelse, at jo mere corona og nedlukning – og jo mere andre får tid og keder sig – jo mere travlt har jeg fået. Og det er sjovt, men også udfordrende. Jeg havde håbet på mere ro i arbejds- og fritidslivet i efteråret. Men når først man er inficeret – ikke med coronavirus, men med taskforce-arbejdet – er det rigtig svært ikke at klø på, også selvom familien nok er ved at være pænt træt af mig og min PC: "Arbejder du nu igen, mor?" eller "Mor, du arbejder jo både ved spisebordet, i stuen, i sengen og i smug om morgenen." Ja, og det er spændende. Vi er i gang med verdenshistorie. Og det er ikke en sjov verdenshistorie, men det er stadig superspændende at være en del af, og det er fagligt udfordrende hver dag. Så jeg klør på, fordi jeg fornemmer, at vores gode arbejde og samarbejde i taskforcen gør en forskel. Det er jo det samme, vi jagter i klinikken, så forskellen er faktisk ikke så stor. At mit mediearbejde så også har resulteret i en tv-diagnosticeret knude på halsen, som nu er fjernet, er en helt anden historie…!

Bolette: Jeg var glad, da vi begyndte at vaccinere på plejehjem

Jeg er plejehjemslæge og har ondt af de gamle, der har været isoleret fra familien i lange perioder. De er også understimulerede, fordi de fleste aktiviteter på hjemmet er lukket ned. Flere af mine patienter er skredet i deres demens. Jeg var derfor glad, da vi kunne vaccinere på hjemmet den 31. december, og der var 57 beboere, der fik "nålen" den dag. Men dagen før var COVID-smitten smuttet med ind; en fra personalet var testet positiv. Og ugen efter bredte smitten sig på hele hjemmet. Da jeg skulle revaccinere, var der kun 14, der skulle have stikket. Resten var enten døde af COVID (12!) eller smittede og syge i forskellige grader. Jeg fik alt for god brug af DSAM-guiden "Plejehjemsbeboere med COVID" (vejledninger.dsam.dk/plejehjem/) og har lært at ordinere hjemmeilt og bruge Prednison og palliation på nye måder. I Norge har der været 33 dødsfald efter COVID-vaccine, alle over 75 år. Jeg kan ikke lade være med at tænke på, om den samlede belastning af COVID-sygdom OG samtidig COVID-vaccine kan have haft fatal udgang hos mine 12 patienter og vil melde det som mulig bivirkning.

Anders: Jeg savner min egen praksis

Jeg er mest ked af, at jeg er for lidt i egen praksis. Jeg deltager efterhånden i så mange forskellige sammenhænge, at det både går ud over kontinuiteten med mine patienter og de øvrige DSAM-opgaver. Heldigvis har jeg en god vikar og nogle fantastiske kompagnoner, som bærer over med "den distræte linselus i studie 3", som de siger. Og så har vi også et meget effektivt sekretariat i DSAM, som holder øje med de utallige løse ender, kalendere og huskesedler. Tak for al opbakning. Jeg glæder mig bare til, at vi igen kan koncentrere os om faget almen medicin og udvikle på kvalitet, uddannelse og forskning i vores virke.

Mireille: Taskforcen har givet mere samarbejde

Corona-taskforcen er en lille velfungerende gruppe. Den er ikke større, end at vi taler nærmest lige så godt sammen på Zoom, som vi kunne have gjort IRL – noget, der faktisk kan live en op i en tid med masser af videomøder og lockdown. Det er korte og effektive møder – ofte kun 30 minutter. Jeg har deltaget 2-3 gange månedligt, dvs. ikke i alle møder. COVID-politik kan ændre sig flere gange om ugen. Der har været et hav af høringer, mange med meget kort varsel. De fleste er sendt til begge parter, men nogle er kun sendt til PLO eller DSAM. Så har vi orienteret hinanden. Det har været en styrke, at vi hele tiden har været ajour med, hvad der rører sig og hinandens holdninger. Marts og april 2020 var for mig en stressende tid med OK-forhandlinger og et tungt ansvar som PLO-politiker med både frygt for COVID-smitte og massivt indtægtstab. Nu er der mere ro på, og COVID er blevet "business as usual". Det gode samarbejde i corona-taskforcen har inspireret til mere samarbejde mellem PLO og DSAM. Nu holder vi faste møder mellem formandskaberne cirka hver anden måned – ikke kun om corona, men også om udvalgte større sager, vi arbejder med. //